

گزارش

سرمايه گذاري داخلي يا احداث پالايشگاه هاي فراسرزميني؟

در حال حاضر که ما سال هاست در شرایط تحریم هستیم و بریم و در بسیاری از بخش ها کم توان و حتی ناتوان هستیم، چطور بحث پالايشگاه های فراسرزميني به میان می آید؟ اگر توان تکنولوژی و سرمايه مازاد وجود دارد، آیا توسعه ميادین مشترک و بحث ناترازی گاز در اولويت نيست؟

به گزارش اقتصادسرآمد، اگرچه پالايشگاه های فراسرزميني بحث تازه ای نيست و پيش از انقلاب اسلامي و در دهه های چهل و پنجاه نیز پالايشگاههایی در خارج از کشور ساخته و در آن ها سرمايه گذاري کرده بوديم اما به نظر می رسد علاقه ی وزارت نفت دولت سبزي دهم به پالايشگاه های فراسرزميني بيش از هر دوره ی ديگری است، به گونه ای که جواد اوجی در همين ماه های اخير، چندین و چند بار از پالايشگاه های فراسرزميني سخن گفت و در اواخر مهرماه از راماندازی نخستين پالايشگاه فراسرزميني به نام «الپالينو» در وژنولا خبر داد که قرار است روزانه ۱۰۰ هزار بشکه نفت خام ميدان های کشور را پالايش کند.

همچنين در شهرپورماه سسال جاری نیز وزير نفت در دیدار با «نيمير سيلوا»، وزير نفت نيچرِه، در زمينه بازسازی و نوسازی پالايشگاه های نفت و گاز نيچرِه به توافق رسيدند. اوجی در خصوص اين توافق در حاشيه اين دیدار گفت: با توجه به ظرفيت های بالای نيچرِه در زمينه صادرات نفت خام و کارخانه های توليد الان جسی و صادرات اين حامل انرژی، می توانيم به همکاري طولانی مدت بين دو کشور در اين زمينه اميدوار باشيم.

در روزهای اخير نیز «الحاجي ياکوبو سائوتراکی سليمان» سفير نيچرِه در ايران به تفاهم های خوب در حوزه نفت گاز و تفاهم نامه ای برای ايجاد پالايشگاه در نيچرِه اشاره کرده است اما تاکنون جزئیاتی از اين توافق منتشر نشده است و برای نتيجه ای ناپايد همچون ساير تفاهم نامه های دوره ی وزارت اوجی، منتظر بود.

سرمايه گذاري روی ناترازی گاز

در اولويت قرار دارد

اگرچه احداث پالايشگاه های فراسرزميني در صنعت نفت قدم بزرگی است اما بايد واقع بين بود و دید که آیا ايران توان اقتصادی و ظرفيت سرمايه گذاري در اين پالايشگاه ها را دارد؟ در حال حاضر که ما سال هاست در شرايط تحریم به سر می بریم و در بسياری از بخش ها کم توان و حتی ناتوان هستیم، چطور بحث پالايشگاه های فراسرزميني به میان می آید؟ اگر توان تکنولوژی و سرمايه ای مازدی در اين حوزه وجود دارد، آیا توسعه ي ميدان مشترک در اولويت نيست؟ و يا در بحث ناترازی گاز که به تازگی وزير نفت اعلام کرد که برای رفع ناترازی گاز، نیاز به هشتاد ميليارد دلار سرمايه داريم؛ آیا سرمايه گذاري در اين حوزه ها بر پالايشگاه های فراسرزميني ارجحيت ندارد؟

اگر سرمايه اي هست بايد در داخل هزينه شود

نرسي قربان، کارشناس انرژی، در گفتگو با اقتصادآنلاین با اشاره به اينکه ايران پيش از انقلاب، صاحب چند پالايشگاه فراسرزميني بود بيان کرد: در آن دوره هدف اين بود که نفت خام ايران، در آن کشورها پالايش شود و به دست مصرف کنندگان واقع برسد، اما ايجاد پالايشگاه در کشوري که خودش توليد کننده و صادرکننده است، عملايی فايده است. او ادامه داد: ايجاد پالايشگاه های فراسرزميني مفيد است اما در شرايطی که در منابع مورد اطمينانی برای عرضه نفت وجود داشته اما در شرايطی که ما هستيم به نظر نمی رسد چنين منابعی وجود داشته باشد. اين کارشناس انرژی با اشاره به سخنان وزير نفت اظهار کرد: آقای اوجی به تازگی اعلام کردند که ما نیازمند سرمايه گذاري هشتاد ميليارد دلاری در گاز هستيم، پس اولويت ما در حال حاضر بهينه سازی است. قربان اظهار کرد: ما برای بهينه بهينه سازی و نگهداری نفت و گاز در ايران بايد تلاش کنیم و اگر سرمايه ای هست بايد صرف مشکلات داخلي شود.

سود احداث پالايشگاه های فراسرزميني برای ايران

روشن نيست

اين روزها که در آستانه ی زمستان هستيم، همچون سال های قبل، بحث ناترازی گاز مطرح شده و اين موضوع تا آنجايی جدی است که مسئولان، هتدار زمستان سخت را داده اند و بیم آن می رود که در زمستان به مشکلات جدی برخوردیم؛ در چنين شرايطی اما سخن گفت از پالايشگاه های فراسرزميني بيشتر به یک نمايش فکاهی می ماند تا واقعیت!

نرسي قربان معتقد است، اگر قرار است پالايشگاه فراسرزميني داشته باشيم، درست آن است که در کشورهای مصرف کننده باشند نه کشورهایی که خودشان توليد کننده هستند. ما هم اکنون بايد به نیازهای داخلي رسيدگی کنیم. صحبت از پالايشگاه های فراسرزميني در حال حاضر، نوعی دوگانگی ايجاد کرده که وزارت نفت بايد برای آن پاسخی بيايد؛ اينکه احداث اين پالايشگاه ها، آن هم در کشورهایی که خود صادرکننده ی نفت هستند، قرار است چه سودی برای ايران داشته باشد؟ وزارت نفت از یک سو از کمبود سرمايه در بحث ناترازی گاز و توسعه ي ميدان مشترک دم می زند و از سوی ديگر سخن از احداث پالايشگاه های فراسرزميني به میان می آورد، اين در حالی است که تنها اخباری پراکنده از اين پالايشگاه ها منتشر می شود و چند و چون سرمايه گذاري روی آن ها هنوز روشن نشده است. اميد می رود وزات نفت پاسخ روشنی برای اين پرسش داشته باشد که اولويت ما در حال حاضر کدام است؟ سرمايه گذاري داخلي يا احداث پالايشگاه های فراسرزميني؟ اقتصادآنلاین

دلایل ذکر شده برای عدم توليد گاز شيرين معقول نيست

وزير نفت با بيان اينکه بسياری از دلایل ذکر شده در خصوص عدم سرمايه گذاري در حوزه توليد گاز شيرين از منظر ما معقول نيست، گفت: کيفی سازی در پالايشگاه ها انجام نشده است. به گزارش اقتصادسرآمد، جواد اوجی در نشست مشترک با رئيس سازمان محيط زيست و در خصوص کاهش آلودگی هوا گفت: متأسفانه در اين دوران سرد مصرف بيش خانگی چهار برابر دوران گرم رقم می خورد. اوجی با بيان اينکه بسياری از دلایل ذکر شده در خصوص عدم سرمايه گذاري در حوزه توليد گاز شيرين از منظر ما معقول نيست، اظهار کرد: چرا امروز گفته می شود ۴۰ تا ۵۰ درصد سوخت توليد شده يورو ۵ نيست؟ وزير نفت خاطر نشان کرد: توليد گاز شيرين که امروز بايد از سوی شرکت ملی گاز صورت بگيرد و بايد نزديک به یک ميليارد و ۳۰۰ ميليون متر مکعب بايد باشد؛ اما با توجه به اينکه در چند سال گذشته در اين حوزه سرمايه گذاري انجام نشده، امروز ۷۴۰ تا ۷۷۰ ميليون متر مکعب گاز داريم و اين موضوع خود را در فصل سرما نشان خواهد داد.

يک کارشناس اقتصاد انرژی درباره مقررات سوق دهنده به انرژی پاک می گوید

جنوب ايران بستر انرژی های تجدیدپذير دریایی

برای کمک به شبکه قدرت در اختيار شبکه شهری قرار داد، سيستم های اين چنين نسبت به ساير سيستم های توليد انرژی از منابع تجديدپذير، هم از لحاظ کمي و هم از لحاظ کيفی برتری دارند.

دريا و رود جنوب کشور بستر انرژی های تجديدپذير

علی امامی، کارشناس اقتصاد انسرژی در گفت و گو با اقتصادسرآمد با بيان اين که انرژی های دريا پايه به دو قسمت انرژی امواج و جريانات درياها و رودخانه ها در جنوب کشور و انرژی باد معطوف شده است، به خير نگار ما، گفت: با توجه به افزايش ميزان تقاضا برای برق در کشورمان، رفته رفته نیاز به توسعه ی بخش توليد برق، نیازي ضروری محسوب می شود. اما برای احداث نيرو گاه های جديد حرارتی با استفاده از توان امواج، سرمايه گذاري های عظيمی نیاز است که با توجه به امکان توسعه و افزايش راندامان سواحل، مقدار الکترسيسته ييش از حد مورد نیاز را

مناطق ساحلی درياهای ما دارای تنوع انرژی باد و انرژی خورشيد در فصول مختلف سال هستند که می توان به وسيله ی طراحی واحدهای بهره بردار پيشرفته توليد الکترسيسته امواج از انرژی خورشيد و باد مناطق ساحلی در حوزۀ ديپلماسی کوچک و متوسط، برای توليد الکترسيسته و آب گرم استفاده کرد و علاوه بر تأمين انرژی مورد نیاز ساکتین سواحل، مقدار الکترسيسته ييش از حد مورد نیاز را

برگزیده انرژی

اهمیت اجرای طرح تعرفه گذاری پلکانی گاز خانگی

اجرای تعرفه پلکانی گاز ابتداءاز ارگان های دولتی باید شروع شود

رئيس کمیسيون انسرژی اتساق بازرگانی تهران

گفت:تعرفه گذاری پلکانی گاز خانگی اقدامی است که می تواند مردم را به سمت کاهش استفاده از انرژی سوق دهد.به گزارش اقتصادسرآمد، رضا پدیدار، رئيس کمیسيون انرژی اتاق بازرگانی تهران در پاسخ به سوأی درباره اهمیت اجرای طرح تعرفه گذاری پلکانی گاز خانگی به مهر گفت: تعرفه گذاری پلکانی گاز خانگی اقدامی است که می تواند مردم را به سمت کاهش استفاده از انرژی سوق دهد.وی با بیان اینکه این طرح سال هاست در کشورهای اروپایی در حال اجرا است افزود: اکثر کشورهایي که از حامل های انرژی استفاده می کنند، غالباً با همین روش تعرفه گذاری پلکانی انرژی برای کنترل مصرف استفاده می کنند. این کشورها استاندارد را برای سطح زیر بنای مفید ساختمان در نظر می گیرند. به این صورت که بسرای خانوارهایی که تا ۱۰۰ متر مربع سطح زیر بنا دارند یک سطح مصرف و برای خانوارهایی که تا ۱۰۰ متر سطح زیر بنا دارند یک نوع سطح مصرف در نظر می گیرند. پدیدار ادامه داد: علاوه بر این در همین سطح زیر بنا «فضای» اقتصادی و اجتماعی» را هم برای خانوارها در نظر می گیرند. اقتصادی به این مفهوم که سطح زیر بنا متناسب با مصرف باشد، بحران انرژی شده و براحتی می تواند علاقمندی خود را به گاز ايران نشان دهد.معاون اسبق عملیات شرکت ملی گاز ايران گفت: به عقیده بنده به عنوان شهروند ایرانی فرصتی که در قطر در زمینه برجام موجود آمد یک فرصت طلایی بود که از طرف های برجام بخوایم همانگونه که به قطر برای توليد و برداشت بيشتر کمک می کنند و شرايط این کشور را برای برداشت از ميدان پارس جنوبی تسهیل می کنند. این همکاری را با ايران هم بابت انتقال تکنولوژی و دانش کنند و با ما هم همکاری کنند تا هم مشکل انرژی خودشان حل شود و هم اینکه ما بتوانيم در یک سوزانه منطقی از پارس جنوبی برداشت داشته باشیم.وی بیان داشت: نظام باید سیاست ها و علاقمندی ها را در زمینه اولويت مصرف گاز مشخص و مطابق خط تولید کشور ما برای مدیریت کلان انرژی مشخص دارد، به همین دلیل شورا های عالی انرژی را داريم اما همچ وقت و در هيچ روزانی اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه ما در کشورمان این مدل را نداريم توضیح داد: درست است که در منابع انرژی غنی هستيم، ولی با توجه به مشکلاتی که هم اکنون در توليد با آن مواجه شده ایم، روش جدیدی مثل تعرفه گذاری پلکانی را باید به کار بنديم. وی در ادامه خاطر نشان کرد: با اجرای تعرفه گذاری پلکانی باید وقتی سطح زیر بنای منازل افزايش پیدا می کند، میزان تعرفه انرژی هم به تناسب آن افزايش پیدا کند. این تعرفه گذاری خانوار ها را هوشيار می کند تا مدیریت مصرف داشته باشند.

می کند تا این مزایای منفای خود را تأمین می کرده است.

معاون اسبق عملیات شرکت ملی گاز ايران

پارس جنوبی به تکنولوژی اروپایی نیاز دارد؛ اروپا به گاز ايران

معاون اسبق عملیات شرکت ملی گاز ايران گفت: پارس جنوبی واقعاً به تکنولوژی غربی نیاز داريم، همه صحبت هایي که می شود که ما نیاز مانیی علمی و فنی ندارد. به گزارش اقتصادسرآمد، عبدالحمين شمري میدی درباره بتانسيل های ايران برای ورود به بازار گاز اروپا اظهار داشت: در رابطه با صادرات گاز به طور کلی و به طور خاص اروپا مهم این است که در سیاست کلی نظام این اولويت وجود داشته باشد، صادرات ملزواتی دارد که در دوره های مختلف آن طور که

باید بستر آن را فراهم نکردیم در حالی که ما گاز به ترکیه رسیده، براحتی می تواند به اروپا هم برسد. ولی مهمترین مسئله مصرف داخل و اولويت هایي است که در سال های گذشته برای تأمین داخلی گاز قائل شدیم و نتيجه این شده که چون گاز به آسانی در اختيار مصرف کنندگان داخلی قرار گرفته هيچ گونه انگیزه ای برای

مصرف بهينه نداشته ایم، بنابراین اکنون روی بالانس گاز مشکل اساسی داريم. وی افزود: اگر قرار باشد بحث صادرات در اولويت قرار گیرد باید نظام و دولتها استراتژی جدیدی تنظیم کنند، شرايط منابع گازي ما اينگونه نيست که توانيم صادرات گاز داشته باشيم، مخصوصاً اکنون که به لحاظ جنگ روسيه و اوکراين؛ اروپا دچار بحران انرژی شده و براحتی می تواند علاقمندی خود را به گاز ايران نشان دهد.معاون اسبق عملیات شرکت ملی گاز ايران گفت:

به عقیده بنده به عنوان شهروند ایرانی فرصتی که در قطر در زمینه برجام موجود آمد یک فرصت طلایی بود که از طرف های برجام بخوایم همانگونه که به قطر برای توليد و برداشت بيشتر کمک می کنند و شرايط این کشور را برای برداشت از ميدان پارس جنوبی تسهیل می کنند. این همکاری را با ايران هم بابت انتقال تکنولوژی و دانش کنند و با ما هم همکاری کنند تا هم مشکل انرژی خودشان حل شود و هم اینکه ما بتوانيم در یک سوزانه منطقی از پارس جنوبی برداشت داشته باشیم.وی بیان داشت: نظام باید سیاست ها و علاقمندی ها را در زمینه اولويت مصرف گاز مشخص و مطابق خط تولید کشور ما برای مدیریت کلان انرژی مشخص دارد، به همین دلیل شورا های عالی انرژی را داريم اما همچ وقت و در هيچ

روزانی اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه ما در کشورمان این مدل را نداريم توضیح داد: درست است که در منابع انرژی غنی هستيم، ولی با توجه به مشکلاتی که هم اکنون در توليد با آن مواجه شده ایم، روش جدیدی مثل تعرفه گذاری پلکانی را باید به کار بنديم. وی در ادامه خاطر نشان کرد: با اجرای تعرفه گذاری پلکانی باید وقتی سطح زیر بنای منازل افزايش پیدا می کند، میزان تعرفه انرژی هم به تناسب آن افزايش پیدا کند. این تعرفه گذاری خانوار ها را هوشيار می کند تا مدیریت مصرف داشته باشند.

اخبار شرکت ها

فقط ۱۸ درصد سدهای تهران آب دارد

آمار دفتر اطلاعات و داده های آب کشور نشان می دهد که با سپری شدن ۳۷ روز از سال آبی (۱۴۰۲-۱۴۰۱) میزان کل حجم آب در مخازن سدهای کشور حدود ۱۷.۵ ميليارد مترمکعب بوده و شاهد کاهش ۱۲ درصدی ورودی به مخازن نسبت به سال گذشته هستيم. به گزارش اقتصادسرآمد، مدیرکل دفتر اطلاعات و داده های آب کشور گفت: بررسی وضعیت ورودی سدهای کشور نشان می دهد که ورودی به مخازن در سال آبی جاری به ۱۰.۵ ميليارد مترمکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته ۱۲ درصد کاهش دارد. "فیروز قاسم زاده" افزود: میزان پرشدگی سد زاینده رود در استان اصفهان، سدهای استان تهران، سدهای استان خوزستان و سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه در شرایط فعلی به ترتیب حدود ۱۱ درصد، ۱۸ درصد، ۴۲ درصد و ۲۹ درصد است. باتوجه به پیش بينی هواشناسی مبنی بر کم بارشی فصل پاييز ۱۴۰۱ و به تبع آن کاهش ورودی ها به مخازن سدها، صرفه جویی در مصرف آب امری ضروری است.

سیاست گذاری ها برای مدیریت ۱۰ هزار مگاوات برق در سال آینده تداوم دارد

معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی توانيسر با بيان اینکه برای مدیریت مصرف ۱۰ هزار مگاوات برق و عبور از اوج مصرف تابستانی سال آینده تلاش می شود اظهار داشت: شرکت های برق باید همه تلاش های خود را از هم اکنون بکار گیرند تا اهداف اصلی عبور از تابستان سال ۱۴۰۲ محقق و عملیاتی گردد. به گزارش اقتصادسرآمد، مهران کلاب کش در بازدید از طرح های تأمین و انتقال و ایستگاههای برق در شهرستان جهرم و منطقه سيمکان اين شهرستان اضافه کرد: تلاش شده سال آینده ۱۰ هزار مگاوات مدیریت مصرف در صنعت برق انجام شود و اين در حالی است که امسال در نقطه اوج مصرف حدود ۷۰ هزار مگاوات برق و انرژی مصرف شد و باید برای سال آینده پیش بينی شود صورت گیرد. این مقام مسول در شرکت توانیر با تقدیر از مسولان برق فارس برای انعقاد تفاهم نامه ها و برنامه ریزی های انجام شده برای عبور از تابستان ۱۴۰۱ اضافه کرد: رفع ناترازی توليد و مصرف موضوعی است که با برنامه ریزی های بلند مدت و کوتاه مدت قابل انجام است، ارتقای نیروگاه های موجود برای استفاده حداکثری از ظرفیت توليد و طرح های توسعه ای در نیروگاه های حرارتی و برقی آبی و تجدیدپذیر از سیاست هایي است که در این راستا دنبال می شود. معاون برنامه ریزی و امور اقتصادی شرکت توانیر اضافه کرد: مدیریت مصرف برای افزايش راندامان و افزايش بهره وری صنعت برق موضوعی است که در اولويت استان ها و در استان فارس و شهرستان ها باید به عنوان یک اولويت مطرح شود و مدیران استانی و شهرستان ها این موضوع را در دستور کار دایمی قرار دهند.

مصرف بنزین به ۱۰۵ میلیون لیتر در روز رسید

رئيس کانون انجمن های صنفی جایگاه داران گفت: به محض اینکه تعطيلات به پایان رسيد مصرف بنزین کاهش پیدا کرد و اکنون روزانه ۱۰۵ ميليون لیتر متوسط مصرف کشوری است. به گزارش اقتصادسرآمد، مايون صالحی درباره روند مصرف بنزین اظهار داشت: مصرف بنزین پس از کاهش شيوع گرنا و افزايش مسافرتها با بالا رفت، به طوری که در برخی روزها ۱۲۰ ميليون لیتر در روز هم رسيد و اين موجب نگرانی شده که مصرف بالا تا کنون چه زمانی ادامه پیدا می کند زیرا توليد در کشور محدود و نهايت و حد ۱۰۵ ميليون لیتر در روز بوده، در حالی که مصرف بالاتر از اين رقم بوده است. وی تصريح کرد: کمبود سوخت منجر به اين شد که در برخی استان ها محدوديت سوخت رسانی و کارت سوخت اعمال کردند، يعنی باعث شد در برخی استان ها و مناطق ييش از ۳۰ لیتر در روز هم به شکل سهميه و کارت آزاد در اختيار خودروها قرار نگیرد، اما اين پروژه در استان هایي که مصرف بالاتری دارند، اجرائی نگرفت. رئيس کانون انجمن های صنفی جایگاه داران گفت: به محض اینکه تعطيلات به پایان رسيد مصرف بنزین کاهش پیدا کرد و اکنون ۱۰۵ ميليون لیتر متوسط مصرف کشوری است که در واقع از روند افزايش تا پايان تابستان جلوگيری شد و مصرف روند کاهشی نسبی را طی کرده و اکنون در حد همان ۱۰۵ ميليون لیتر در روز است. وی تاکيد کرد: واقعيت اين است که اگر روند مصرف بنزین در یک بازه زمانی طولانی ادامه پیدا کند چارهای نيست جز اینکه واردات داشته باشيم و يا اینکه پروسه توليد به طريقي تغيير داده شود که پاسخگويی افزايش مصرف باشد. صالحی در ادامه به موضوع اجرا و توقف تخصيص سوخت به کارت ملی در کيش اشاره و خاطر نشان کرد: ما در کشور هر کاری را با آزمون و خطا انجام می دهيم، باور شخصی بنده اين است وقتی کاری بدون کار کارشناسی دقيق صورت می گيرد به اينجا منجر می شود که کار با هياهو شروع می شود ولی به سرانجام نمی رسد، در طرح پالورتی که در کيش در حال اجرا بود بنا بود برای هر کارت ملی مقداری سهميه در نظر بگيرند و سهميه خودروها برچيده شود، در حالی که اين کار بسيار پيچيده است و نیاز به پيستر سازی دارد. از طرف ديگر ما معتقديم هر گونه سهميه بندي، دورنخی و چندرنخی کردن موجب فساد می شود، بايد راهکار اساسی برای نحوه توزيع فراورده پيدا کنیم اينکه هر چند وقت یک بار شيوه جديد اعمال و بعد آن را متوقف می کنند به جز آسیب بيشتر و نگرانی برای مردم حاصلی ندارد، اين طرح هم چون امکان نداشت تعميم داده شود، مسکوت باقی ماند.

آخرين وضعیت خط لوله صادرات گاز به پاکستان

و عمان و ترکیه

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز گفت: در صورتی که فاز ۲ ميدان شوريجه و سراجه تکميل شود، ظرفيت ذخيره سازی گاز کشور به دو برابر رقم فعلی در سه سال آینده افزايش می يابد. به گزارش اقتصادسرآمد، رضا نونوادی مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ايران با اشاره به آخرين اقدامات اين شرکت در حوزه ذخيره سازی گاز برای زمستان پيش رو عنوان کرد: برنامه ما اين است که سهم ذخيره سازی گاز برای مدیریت اوج مصرف افزايش يابد. تاکنون استراتژی وزارت نفت بيشتر بر توسعه ميدان های گازي جديد بود که البته اقدام درستی بود ولی الان چندین سال است که توليد گاز ايران ثابت باقی مانده است و توسعه ميادين جديد گازي نیز به زمان نیاز دارد. وی افزود: در نتيجه ذخيره سازی گاز در ماه های گرم سال و استفاده از آن در ماه های سرد سال اهميت و چندان پیدا می کند. البته در کنار ذخيره سازی گاز، طرح ديگری برای هوشمندسازی مصرف در دستور کار است تا بدین صورت بر میزان مصرف مشترک نیز نظارت و کنترل صورت بگيرد.مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز گفت: مذاکرات برای احداث خط لوله صادرات گاز به عمان آغاز شده و یک کار گروه فنی تشکيل شده است ولی اين مذاکرات فارغ از شرايط ايران و عمان، طبيعيت تحت تأثير شرايط بين المللی است. وی افزود: مثلاً در گذشته طرح خط لوله اسلامی با گذشتن از مسیر ايران، عراق، سوريه و سپس اروپا تدوين شده بود و به موازات آن خط لوله قطر، عربستان، عراق، ترکیه و سپس اروپا تدوين شده بود ولی هيچکدام تحت تأثير عوامل بين المللی ايرایي نشد. یکی از عوامل شکست خط لوله اسلامی، همین پروژه ناپايدار سازی بود. نونوادی گفت: خط لوله دهم سراسری، شبکه گاز شمال غرب کشور را پايدار کرده و آمادگی برای صادرات به ترکیه را ايجاد کرده است. احداث خط لوله در دو صادرات گاز به ترکيه فعلاً در دست مذاکره است و در صورت نهايی شدن، پروژه آن در شرکت مهندسی و توسعه گاز تعريف و اجرا می شود.مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز گفت: خط لوله صادرات گاز ايران به پاکستان از سمت ايران تکميل است ولی در سمت پاکستان اصلاً شبکهای وجود ندارد. اخيرا رئيس جهمور و مقامات پاکستاني گفته اند که قصد دارند اين قرارداد را فعال کنند.